Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016

34 350 XVIII

Wijziging van de begrotingsstaten van Wonen en Rijksdienst (XVIII) voor het jaar 2015 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

kst-34350-XVIII-2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 4

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2015 wijzigingen aan te brengen in:
- de begrotingsstaat van Wonen en Rijksdienst;
- de begrotingsstaten inzake de agentschappen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen en agentschappen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2015. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerp begroting 2015 opgebouwd.

Dit begrotingshoofdstuk is een programma-begroting en heeft geen apart centraal apparaatsartikel. De apparaatsuitgaven zijn opgenomen bij de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid is een inhoudelijke toelichting gegeven bij mutaties boven € 1 miljoen.

De gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 1 oktober 2015.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2015

Tweede suppletoire begroting

Opbouw uitgaven (x € 1.000)

	Art.nr.	2015
Stand ontwerpbegroting 2015		**3.603.059**
Mutaties 1e suppletoire begroting		**282.491**
Nieuwe mutaties:		**420.278**
Begrotingsreserve sanering- en projectsteun woningcorporaties	1	294.495
Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG	1	51.871
Huurtoeslag	1	110.000
Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving	2	– 35.000
Beleidsprogramma Energiebesparing	2	– 8.524
Beleidsprogramma woningbouw productie	2	7.436
Overige mutaties		**56.722**
Stand 2e suppletoire 2015		**4.362.550**

Toelichting

Artikel 1. Woningbouw

Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties

Per 1 juli 2015 is de herziene Woningwet van kracht geworden. Hierin is ondermeer geregeld dat de taak voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties onder direct gezag van de Minister voor Wonen en Rijksdienst komt te liggen. Tot 1 juli 2015 was deze taak toebedeeld aan het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Bij de overdracht van deze taak zijn tevens de fondsmiddelen voor sanering- en projectsteun overgekomen naar de begroting van Wonen en Rijksdienst. Deze

middelen worden aangehouden in een begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de initiële storting in deze begrotingsreserve en de uitvoeringskosten.

Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG

De Woningstichting Geertruidenberg (WSG) ontvangt als onderdeel van het Herzien saneringsbesluit van 24 juli 2013 van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV), besluit nummer 81, eind 2015 een saneringsbijdrage van afgerond 52 miljoen euro. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de betaling eind 2015 aan WSG (uitgaven) en de onttrekking aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties (ontvangsten).

Huurtoeslag

Bij de Huurtoeslag is op basis van de huidige verwachtingen in 2015 sprake van een overschrijding van per saldo 110 mln. De oorzaak van de overschrijding ligt met name in hogere uitgaven aan voorschotten als gevolg van een hoger aantal aanvragen dan geraamd. De ontvangsten liggen hoger door een snellere vaststelling van de definitieve bijdragen dan verwacht, waardoor in de loop van het jaar meer vorderingen zijn ingesteld.
In de laatste maanden van het jaar kan de omvang van de overschrijding overigens nog significant wijzigen. De definitieve hoogte van de overschrijding zal blijken bij Slotwet (definitieve realisatie 2015). Omdat aanpassingen in de Huurtoeslag in het lopende jaar niet mogelijk zijn, wordt dit tekort betrokken bij de besluitvorming over de begroting 2017.

Artikel 2. Woonomgeving en bouw

Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving

De middelen voor het Revolverend fonds voor verenigingen van eigenaars komen dit jaar niet tot besteding en worden doorgeschoven naar 2016.

Beleidsprogramma Energiebesparing

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma Energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

Beleidsprogramma woningbouw productie (agentschap RvO)

De mutatie betreft de bijdrage in de uitvoeringskosten van RVO voor projecten op het gebied van energiebesparing in de gebouwde omgeving. Aan RVO is ondermeer een opdracht verstrekt voor de ontwikkeling en uitrol van werkzaamheden die nodig zijn voor de invoering van het energielabel.

Beleidsartikel 1. Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

		Stand vastgestelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
Verplichtingen:		**3.377.405**	**3.515.643**	**486.673**	**4.002.316**
Uitgaven:		**3.335.413**	**3.473.651**	**498.580**	**3.972.231**
	Waarvan juridisch verplicht				**100%**
1.1	**Betaalbaarheid**	**3.328.246**	**3.465.484**	**498.592**	**3.964.076**
	Subsidies	**16.815**	**14.915**	**50.847**	**65.762**
	Beleidsprogramma betaalbaarheid	508	508	– 53	455
	Bevordering eigen woningbezit (BEW)	15.186	13.286	– 1.058	12.228
	Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG	0	0	51.871	51.871
	Woonconsumentenorganisaties	1.121	1.121	87	1.208
	Opdrachten	**617**	**1.367**	**294.573**	**295.940**
	Begrotingsreserve sanering- en projectsteun woningcorporaties	0	0	294.495	294.495
	Beleidsprogramma betaalbaarheid	617	1.337	78	1.415
	Onderzoek en kennisoverdracht	0	30	0	30
	Inkomensoverdracht	**3.296.844**	**3.436.011**	**154.000**	**3.590.011**
	Huurtoeslag	3.296.844	3.436.011	154.000	3.590.011
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**2.872**	**0**	**170**	**170**
	Beleidsprogramma betaalbaarheid (Agentschap (RvO)	2.872	0	0	0
	Overige uitvoeringsinstanties	0	0	170	170
	Bijdragen aan ZBO's / RWT's	**10.291**	**11.691**	**502**	**12.193**
	Huurcommissie	9.976	11.376	672	12.048
	Overige uitvoeringsinstanties	315	315	– 170	145
	Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	**807**	**1.500**	**– 1.500**	**0**
	Overige uitvoeringsinstanties	807	1.500	– 1.500	0
1.2	**Onderzoek en kennisoverdracht**	**7.167**	**8.167**	**– 12**	**8.155**
	Subsidies	**1.801**	**1.801**	**1.150**	**2.951**
	Samenwerkende kennisinstellingen e.a.	1.801	1.801	1.150	2.951
	Opdrachten	**5.366**	**6.366**	**– 1.162**	**5.204**
	Basisonderzoek en verkenningen	5.366	6.366	– 1.162	5.204
Ontvangsten:		**501.116**	**446.072**	**390.548**	**836.620**

1.1 Betaalbaarheid

Subsidies

Bevordering eigen woningbezit (BEW)

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG

De Woningstichting Geertruidenberg (WSG) ontvangt als onderdeel van het Herzien saneringsbesluit van 24 juli 2013 van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV), besluit nummer 81, eind 2015 een saneringsbijdrage van afgerond 52 miljoen euro. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de betaling eind 2015 aan WSG (uitgaven) en de onttrekking aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties (ontvangsten).

Opdrachten

Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties

Per 1 juli 2015 is de herziene Woningwet van kracht geworden. Hierin is ondermeer geregeld dat de taak voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties onder direct gezag van de Minister voor Wonen en Rijksdienst komt te liggen. Tot 1 juli 2015 was deze taak toebedeeld aan het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Bij de overdracht van deze taak zijn tevens de fondsmiddelen voor sanering- en projectsteun overgekomen naar de begroting van Wonen en Rijksdienst. Deze middelen worden aangehouden in een begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de initiële storting in deze begrotingsreserve en de uitvoeringskosten.

Inkomensoverdracht

Huurtoeslag

Bij de Huurtoeslag is op basis van de huidige verwachtingen in 2015 sprake van een overschrijding van per saldo 110 mln. De oorzaak van de overschrijding ligt met name in hogere uitgaven aan voorschotten als gevolg van een hoger aantal aanvragen dan geraamd. De ontvangsten liggen hoger door een snellere vaststelling van de definitieve bijdragen dan verwacht, waardoor in de loop van het jaar meer vorderingen zijn ingesteld.
In de laatste maanden van het jaar kan de omvang van de overschrijding overigens nog significant wijzigen. De definitieve hoogte van de overschrijding zal blijken bij Slotwet (definitieve realisatie 2015). Omdat aanpassingen in de Huurtoeslag in het lopende jaar niet mogelijk zijn, wordt dit tekort betrokken bij de besluitvorming over de begroting 2017.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Overige uitvoeringsinstanties

Voor de uitvoering door de Belastingdienst van de verhuurdersheffing en de inkomensafhankelijke huurverhoging (IAH) wordt 3,4 miljoen overgeheveld naar de begroting van Financiën (IXB). Een deel (2,5 mln.) van de hiervoor beschikbare middelen wordt daartoe overgeheveld van het centrale apparaatsartikel op de begroting van Binnenlandse Zaken (VII).

1.2 Onderzoek en kennisoverdracht

Subsidies

Samenwerkende kennisinstellingen e.a.

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Opdrachten

Basisonderzoek en verkenningen

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Ontvangsten

Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties / Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG

Zie hiervoor de toelichting bij de uitgaven voor artikel 1.1. Betaalbaarheid.

Beleidsartikel 2. Woonomgeving en bouw

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

		Stand vastgestelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
Verplichtingen:		**249.123**	**322.799**	**– 181.359**	**141.440**
Uitgaven:		**101.623**	**175.299**	**– 31.359**	**143.940**
	Waarvan juridisch verplicht				**95%**
2.1	**Energie en bouwkwaliteit**	**63.490**	**80.958**	**– 36.724**	**44.234**
	Subsidies	**44.860**	**69.397**	**– 26.993**	**42.404**
	Beleidsprogramma Energiebesparing	8.200	6.487	3.922	10.409
	Beleidsprogramma bouwregelgeving	600	1.850	1.110	2.960
	Energiebesparing verhuurders	400	400	– 400	0
	FES IAGO	0	360	3.375	3.735
	Innovatieregelingen gebouwde omgeving	360	0	0	0
	Revolverend fonds EGO	35.000	60.000	– 35.000	25.000
	Tijdelijke regeling blok voor blok	300	300	0	300
	Opdrachten	**18.630**	**11.561**	**– 9.731**	**1.830**
	Beleidsprogramma Energiebesparing	16.538	9.219	– 8.524	695
	Beleidsprogramma bouwregelgeving	2.092	2.342	– 1.207	1.135
2.2	**Woningbouwproductie**	**8.920**	**18.459**	**6.452**	**24.911**
	Subsidies	**200**	**200**	**165**	**365**
	Beleidsprogramma woningbouwproductie	200	200	165	365
	Opdrachten	**863**	**1.723**	**– 1.149**	**574**
	Beleidsprogramma woningbouwproductie	863	1.723	– 1.149	574
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**7.857**	**16.536**	**7.436**	**23.972**
	Beleidsprogramma woningbouwproductie (Agentschap RvO)	7.857	16.536	7.436	23.972
2.3	**Kwaliteit woonomgeving**	**13.813**	**2.682**	**– 1.087**	**1.595**
	Subsidies	**0**	**0**	**1.199**	**1.199**
	Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	0	0	1.199	1.199
	Opdrachten	**13.813**	**2.682**	**– 2.286**	**396**
	Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	3.813	2.183	– 1.787	396
	Wijkverpleegkundigen	10.000	499	– 499	0
2.4	**Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders**	**15.400**	**73.200**	**0**	**73.200**
	Leningen	**15.000**	**72.800**	**0**	**72.800**
	Revolverend Fonds Energiebesparing verhuurders	15.000	72.800	0	72.800
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**400**	**400**	**0**	**400**
	Uitvoeringskosten Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders	400	400	0	400
Ontvangsten:		**91**	**91**	**0**	**91**

2.1 Energie en bouwkwaliteit

Subsidies

Beleidsprogramma energiebesparing

De mutatie betreft enerzijds een budgetneutrale herschikking binnen het beleidsprogramma energiebesparing en anderzijds een opdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor het grotendeels uitvoeren van de werkzaamheden (ontwikkeling en uitrol) voor de invoering van het energielabel.

Beleidsprogramma bouw regelgeving

Betreft een technische herschikking van budgetten.

FES IAGO

Deze mutatie betreft een overboeking van de innovatiebudgetten NESK (Naar energieneutrale scholen) en NEW (Naar energieneutraal wonen) door het Ministerie van EZ.

Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving

De middelen voor het Revolverend fonds voor verenigingen van eigenaars komen dit jaar niet tot besteding en worden doorgeschoven naar 2016.

Opdrachten

Beleidsprogramma energiebesparing

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma Energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

Beleidsprogramma bouwregelgeving

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

2.2 Woningbouwproductie

Opdrachten

Beleidsprogramma woningbouw productie

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Bijdragen aan baten-lastenagentschappen

Beleidsprogramma woningbouwproductie

De mutatie betreft de bijdrage in de uitvoeringskosten van RVO voor projecten op het gebied van energiebesparing in de gebouwde omgeving. Aan RVO is ondermeer een opdracht verstrekt voor de ontwikkeling en uitrol van werkzaamheden die nodig zijn voor de invoering van het energielabel.

2.3 Kwaliteit woonomgeving

Subsidies

Beleidsprogramma woonomgeving e.a.

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Opdrachten

Beleidsprogramma woonomgeving e.a.

Betreft een bijdrage aan de provincies voor het uitvoeren van acties die voortvloeien uit het Interbestuurlijk Actiepan Bevolkingsdaling.

Beleidartikel 3. Kwaliteit Rijksdienst

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

		Stand vastgestelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
Verplichtingen:		**18.333**	**23.713**	**6.250**	**29.963**
Uitgaven:		**18.333**	**23.713**	**6.250**	**29.963**
	Waarvan juridisch verplicht				**79%**
3.1	**Kwaliteit Rijksdienst**	**18.333**	**23.713**	**6.250**	**29.963**
	Subsidies	**3.400**	**3.400**	**280**	**3.680**
	Fysieke Werkomgeving Rijk	0	0	180	180
	Subsidie A&O-fonds	3.400	3.400	0	3.400
	Subsidie Qiy	0	0	100	100
	Opdrachten	**8.920**	**9.453**	**3.228**	**12.681**
	Bedrijfsvoering Rijk	8.920	9.453	3.228	12.681
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**6.013**	**10.860**	**2.742**	**13.602**
	Arbeidsmarkt Communicatie	6.013	6.013	0	6.013
	Baten-lastenagentschap UBR	0	0	2.000	2.000
	Bedrijfsvoering Rijk	0	0	742	742
	Eigenaarsbijdrage	0	4.847	0	4.847
Ontvangsten:		**0**	**297**	**989**	**1.286**

3.1 Kwaliteit Rijksdienst

Opdrachten

Bedrijfsvoering Rijk

Dit betreft een overboeking voor de berichtenverkeervoorziening Digipoort bij Logius. Daarnaast vindt een ophoging plaats voor het programmabudget voor onder andere de Rijks Werkplek Omgeving.

Baten-lastenagentschap UBR

Voor de uitvoering van het Lage Lonenschalenbeleid ontvangt het agentschap Uitvoeringsbedrijf Bedrijfsvoering Rijk (UBR) een bijdrage van BZK.

Beleidsartikel 6. Uitvoering rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

		Stand vastgestelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
Verplichtingen:		**147.690**	**212.887**	**3.529**	**216.416**
Uitgaven:		**147.690**	**212.887**	**3.529**	**216.416**
	Waarvan juridisch verplicht				**98%**
6.1	**Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de Rijkshuisvesting**	**56.611**	**119.754**	**– 1.417**	**118.337**
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**56.611**	**119.754**	**– 1.417**	**118.337**

		Stand vastgestelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
	Bijdrage aan Rgd voor huisv Koninklijk Huis, HoCoSta's en AZ	37.761	37.761	– 417	37.344
	Bijdrage aan Rgd voor monumenten	10.196	73.339	– 500	72.839
	Bijdrage aan Rgd voor rijkshuisvesting	8.654	8.654	– 500	8.154
6.2	**Beheer materiele activa**	**91.079**	**93.133**	**4.946**	**98.079**
	Opdrachten	**11.179**	**12.679**	**2.500**	**15.179**
	Beheer en plankosten	11.179	12.679	2.500	15.179
	Bekostiging	**59.585**	**59.185**	**2.280**	**61.465**
	Zakelijke lasten	59.585	59.185	2.280	61.465
	Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	**20.315**	**21.269**	**166**	**21.435**
	Bijdrage RVOB	20.315	21.269	166	21.435
Ontvangsten:		**120.241**	**155.894**	**– 4.500**	**151.394**

6.2 Beheer materiële activa

Opdrachten

Beheer en plankosten

Door de langere doorlooptijden bij verkopen (nog steeds verslechterde markt) is een tegenvaller voor plan- en beheerkosten.

Bekostiging

Zakelijke lasten

Het betreft een stijging in zakelijke lasten door de verhoogde tarieven van de waterschappen.

Ontvangsten

Er zijn in 2015 minder ontvangsten omdat de verkoop van diverse objecten niet worden gerealiseerd.

3. Baten-lastenagentschappen

3.1 Logius

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap Logius Suppletoire begroting 2015 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	32.291	0	47.645	79.936
Omzet overige departementen	64.069	0	– 16.883	47.186
Omzet derden	7.772	0	– 3.394	4.378
Rentebaten	0	0		0
Vrijval voorzieningen	0	0		0
Bijzondere baten	0	0		0
Totaal baten	**104.132**	**0**	**27.368**	131.500
Lasten				0
Apparaatskosten	101.057	0	26.868	127.925
– personele kosten	34.359	0	14.100	48.459
Waarvan eigen personeel	*19.684*	*0*		19.684
Waarvan externe inhuur	*14.675*	*0*	*14.100*	28.775

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
– materiële kosten	66.698	0	12.768	79.466
Waarvan apparaat ICT	3.000	0		3.000
Waarvan bijdrage aan SSO's	0	0		0
Rentelasten	75	0		75
Afschrijvingskosten	3.000	0	0	3.000
– materieel	3.000	0		3.000
– immaterieel	0	0		0
Overige lasten	0	0	0	0
– dotaties voorzieningen	0	0		0
– bijzondere lasten	0	0		0
Totaal lasten	**104.132**	**0**	**26.868**	131.000
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**500**	500

Toelichting

Logius beheert GDI-voorzieningen die noodzakelijk zijn om de continuïteit van de huidige overheidsdienstverlening en de afgesproken kabinetsambities te realiseren. In verband met een scheefgroei tussen de benodigde en beschikbare middelen voor deze GDI-voorzieningen, is onder regie van de Digicommissaris een dekkingsvoorstel vastgesteld in de Ministeriële Commissie. Deze extra middelen zijn op een aanvullende post bij het Ministerie van Financiën aangehouden en via de beleidsopdrachtgevers aan Logius verstrekt. Dit heeft geleid tot € 26,9 mln extra gelden voor Logius. Deze gelden worden ingezet voor het toegenomen gebruik van de GDI voorzieningen en de benodigde aanpassingen om de veiligheid, continuïteit en opschaling te kunnen borgen. Het betreffen de voorzieningen MijnOverheid, DigiD, Stelselvoorzieningen, eID, Digipoort, Overheid.nl, Overheidsorganisaties, Samenwerkende catalogi, en e-factureren. Verder zorgt het dekkingsvoorstel voor hogere bijdragen van het moederdepartement en overige departementen en lagere bijdragen van derden. Daarnaast hebben er verschuivingen plaatsgevonden van het beleidsopdrachtgeverschap voor diverse voorzieningen tussen moederdepartement en overige departementen. In het totaal zijn de bijdragen van het moederdepartement verhoogd met € 47,6 mln., de bijdragen overige departementen verlaagd met € 16,9 mln. en de bijdragen derden verlaagd met € 3,4 mln. Het efficiency resultaat ontstaat omdat de kosten voor overhead niet evenredig toenemen met de uitbreiding van de werkzaamheden.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Rekening-courant RHB 1 januari 2015	**50.000**	**0**		**50.000**
Totaal operationele kasstroom	**3.000**	**0**		**3.000**
Totaal investeringen (–/–)	– 6.000	0		**– 6.000**
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0		**0**
Totaal investeringskasstroom	**– 6.000**	**0**	**0**	**– 6.000**
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0	0		**0**
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0		**0**
Aflossingen op leningen (–/–)	– 3.000	0		**– 3.000**
Beroep op leenfaciliteit (+)	6.000	0		**6.000**
Totaal financieringskasstroom	**3.000**	**0**	**0**	**3.000**
Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	**50.000**	**0**	**0**	**50.000**

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	35.942	– 1.088	9.123	43.977
Omzet overige departementen	69.017	– 8.323	27.259	87.953
Omzet derden	4.063	– 190	1.624	5.497
Rentebaten	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0
Bijzondere baten	4.956	– 2.600	– 2.356	0
Totaal baten	**113.978**	**– 12.201**	**35.650**	137.427
Lasten				
Apparaatskosten	107.626	– 9.711	38.223	136.138
– personele kosten	85.617	– 4.747	21.004	101.874
Waarvan eigen personeel	*72.637*	*– 4.126*	*17.551*	86.062
Waarvan externe inhuur	*12.980*	*– 621*	*3.453*	15.812
– materiële kosten	22.009	– 4.964	17.219	34.264
Waarvan apparaat ICT	5.502	– 1.263	0	4.239
Waarvan bijdrage aan SSO's	9.474	– 442	186	9.218
Rentelasten	183	– 3	0	180
Afschrijvingskosten	1.213	– 87	0	1.126
– materieel	660	– 87	0	573
– immaterieel	553	0	0	553
Overige lasten	4.956	– 2.600	– 1.427	929
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0
– bijzondere lasten	4.956	– 2.600	– 1.427	929
Totaal lasten	**113.978**	**– 12.401**	**36.796**	138.373
Saldo van baten en lasten	**0**	**200**	**– 1.146**	– 946

Toelichting

De verwachte omzettoename is een gevolg van de uitbreiding van de Rijksbeveiliging tot landelijke Rijksbeveiliging dienstverlener en de uitbreiding bij de Interdepartementale Post- en koeriersdienst (UBR|IPKD), die voor het Rijk de uitvoerder voor het verzorgen van koeriers- en transportdiensten is. Tevens bezorgt UBR|IPKD vanaf maart 2015 landelijk de gerechtelijke brieven. De ontwikkelingen waren in deze omvang niet voorzien ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2015.

De verwachte toename van de personele kosten en materiële kosten zijn een direct gevolg van de uitbreiding van de activiteiten en daarmee gepaard gaande omzettoename.

De verwachte bijzondere lasten hebben betrekking op ICT- en innovatie-kosten.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2015**	**16.814**			**16.814**
2.	Totaal operationele kasstroom	**1.213**		**– 1.033**	**180**
	Totaal investeringen (–/–)	– 2.000	– 600		**– 2.600**
	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0			**0**
3.	Totaal investeringskasstroom	**– 2.000**	**– 600**	**0**	**– 2.600**
	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0			**0**
	Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	4.489		**4.489**

	Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
	Aflossingen op leningen (–/–)	– 1.100			**– 1.100**
	Beroep op leenfaciliteit (+)	2.000	600		**2.600**
4.	Totaal financieringskasstroom	**900**	**5.089**	**0**	**5.989**
5.	**Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)**	**16.927**	**4.489**	**– 1.033**	**20.383**

Toelichting

De operationele kasstroom is verlaagd als gevolg van het bijgestelde saldo van baten en lasten.

3.3 Shared Service Centrum-ICT Haaglanden (SSC-ICT Haaglanden)

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap SSC-ICT Suppletoire begroting 2015 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of – 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	28.000	0	0	28.000
Omzet overige departementen	150.000	0	21.805	171.805
Omzet derden	0	0	0	0
Rentebaten	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0
Totaal baten	**178.000**	**0**	**21.805**	199.805
Lasten				0
Apparaatskosten	149.000	0	19.596	168.596
– personele kosten	85.000	0	12.124	97.124
Waarvan eigen personeel	*51.000*	*0*	*4.743*	55.743
Waarvan externe inhuur	*34.000*	*0*	*7.381*	41.381
– materiële kosten	64.000	0	7.472	71.472
Waarvan apparaat ICT	53.000	0	7.472	60.472
Waarvan bijdrage aan SSO's	5.000	0	0	5.000
Rentelasten	1.000	0	13	1.013
Afschrijvingskosten	28.000	0	2.196	30.196
– materieel	28.000	0	2.196	30.196
– immaterieel	0	0	0	0
Overige lasten	0	0	0	0
– dotaties voorzieningen				0
– bijzondere lasten				0
Totaal lasten	**178.000**	**0**	**21.805**	199.805
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	0

Toelichting

Conform project 7 van de Compacte Rijksdienst is het verzorgingsgebied van SSC-ICT in 2015 uitgebreid met de ICT-dienstverlening voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit betreft het beheer van ICT-infrastructuur, werkplekken en applicaties en daarnaast het uitvoeren van aan het beheer gerelateerde projecten. In de 2e suppletoire begroting 2015 zijn de verwachte baten en lasten en de hiermee samenhangende kasmutaties, die op deze aanvullende dienstverlening betrekking hebben, verwerkt. In oktober 2014 zijn de bij deze dienstverlening betrokken medewerkers, zowel intern als extern, al overgekomen naar SSC-ICT. In de

meerjarenbegroting 2016–2020 zijn de diensten ten behoeve van het Ministerie van Buitenlandse Zaken integraal opgenomen.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2015**	**17.673**	**0**		**17.673**
2.	Totaal operationele kasstroom	**8.065**	**0**		**8.065**
	Totaal investeringen (–/–)	– 30.000	0	– 1.500	**– 31.500**
	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0		**0**
3.	Totaal investeringskasstroom	**– 30.000**	**0**	**– 1.500**	**– 31.500**
	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0	0		**0**
	Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0		**0**
	Aflossingen op leningen (–/–)	– 28.000	0		**– 28.000**
	Beroep op leenfaciliteit (+)	30.000	0	1.500	**31.500**
4.	Totaal financieringskasstroom	**2.000**	**0**	**1.500**	**3.500**
5.	**Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)**	**– 2.262**	**0**	**0**	**– 2.262**

Toelichting

In de 2e suppletoire begroting 2015 zijn de verwachte baten en lasten en de hiermee samenhangende kasmutaties, die op de aanvullende dienstverlening voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken betrekking hebben, verwerkt.

3.4 Rijksgebouwendienst

Baten-lastenagentschap RGD Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

(Bedragen x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
omzet moederdepartement	18.850			18.850
Omzet overige departementen	1.221.996	– 135.000		1.086.996
Omzet derden	8.888			8.888
Rentebaten	–			–
				–
Vrijval voorzieningen	–			–
Overige baten	10.706		55.000	65.706
Totaal baten	**1.260.440**	**– 135.000**	**55.000**	**1.180.440**
Lasten				
Apparaatskosten (netto)	70.981	7.100		78.081
Huren	240.163	– 6.000	– 10.000	224.163
PPS lasten	49.603			49.603
Rentelasten	232.055	– 41.155		190.900
Afschrijvingen	323.659	– 16.300		307.359
Onderhoud	139.501	– 2.601	– 10.000	126.900
Dotaties voorzieningen	14.035			14.035
Belastingen en heffingen	21.994			21.994
Investeringen buiten gebruiksvergoedingen	61.097		10.000	71.097
Overige producten				–
Services	34.340			34.340
Adviezen	11.322			11.322
Beleidsondersteuning	6.642			6.642
Overige lasten	20.806	– 11.802		9.004
Totaal lasten	**1.226.198**	**– 70.758**	**– 10.000**	**1.145.440**

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Mutaties (+ of) 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
Saldo van baten en lasten	**34.242**	**– 64.242**	**65.000**	**35.000**

Toelichting

Overige baten
De verkoop van het voormalig Paleis van Justitie leidt tot een substantieel resultaat.

Huren, onderhoud, investeringen buiten gebruiksvergoedingen
Op grond van voortschrijdend inzicht zijn beperkte ramingsbijstellingen doorgevoerd.

Kasstroomoverzicht bedragen in € * 1.000

	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Stand 2e supp begroting
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari**	115.243	408.175	–	523.418
2.	**Operationele kasstroom**	372.759	17.942	65.000	455.701
3a.	Investeringen	425.000-	–	175.000	250.000-
3b.	Desinvesteringen	49.000	–	–	49.000
3.	**Investeringskasstroom**	376.000-	–	175.000	– 201.000
4a.	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/)	–	– 20.253		– 20.253
4a.	Eenmalige storting door moederdepartement (+)				
4b.	Aflossingen op leningen (–/–)	447.223-	–	–	– 447.223
4c.	Beroep op leenfaciliteit	425.000	–	– 175.000	250.000
4.	**Financieringskasstroom**	– 22.223	– 20.253	– 175.000	– 217.476
5.	**Rekening-courant RHB 31 december**	89.779	405.864	65.000	560.643

Toelichting

Investeringen en beroep op leenfaciliteit.

Evenals in 2013 en 2014 zijn er in 2015 minder investeringsmiddelen benodigd dan geraamd, omdat er vertraging optreedt in de start en uitvoering van projecten. Die vertraging wordt vooral veroorzaakt doordat het meer tijd vergt dan verwacht om projecten op te dragen. Dit betekent niet dat de financieringsbehoefte over de jaren heen zal dalen, maar dat er een verschuiving van deze behoefte naar latere jaren zal plaatsvinden.

3.5 Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2015**	**18.286**	**15.249**		**33.535**
2.	Totaal operationele kasstroom	**– 919**			**– 919**
	Totaal investeringen (–/–)	– 81.244		61.000	**– 20.244**
	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	6.824			**6.824**
3.	Totaal investeringskasstroom	**– 74.420**	**0**	**61.000**	**– 13.420**

	Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	– 188	– 1.923		**– 2.111**
	Eenmalige storting door het moederdepartement (+)				**0**
	Aflossingen op leningen (–/–)	– 6.824			**– 6.824**
	Beroep op leenfaciliteit (+)	81.000		– 61.000	**20.000**
4.	Totaal financieringskasstroom	**73.988**	**– 1.923**	**– 61.000**	**11.065**
5.	**Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)**	**16.935**	**13.326**	**0**	**30.261**

Toelichting

Investeringen/beroep op leenfaciliteit

Medio 2014 is het Kader Overname RijksVastgoed (KORV) van kracht geworden, waarbij het Rijksvastgoedbedrijf onroerend goed van departementen koopt en financiert middels een beroep op de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. Omdat de operationalisering van de KORV-afspraken langer duurt dan voorzien, zal in 2015 minder worden onttrokken aan de leenfaciliteit dan begroot. Verkoop van departementaal onroerend goed verloopt vooralsnog via de reguliere weg van middelen-afspraken. Daarnaast wordt voorzien dat er minder geïnvesteerd zal worden in ontwikkelingsprojecten.